

„**POKROK**“ vychodí každý mesiac **Adresa** zásielky Administrácia „**Pokrok**“ -- Uh. Skalica (Szakolca Nym.) Oznamy (inzeráty) účtujú sa ľavne a platia sa vopred. -- Bezmenné a nevyplatené dopisy sa neprijímajú. ::

POKROK

PREDPLATNÉ poštou na celý rok 2 kor., na 1/2 roka 1 kor. Do cudzozemska 5 korún. -- Predplatné na 3 čísla pod jednou adresou 5 kor., na 6 čís. 9 kor., na 10 čís. 16 kor., na 15 čísiel 21 korún. - - - -

Mesačník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

I číslo 2 krajciare.

I číslo 4 haliere.

Každý čitateľ nájde v „**Pokroku**“ vždy všetko to, čo potrebuje vedieť.

Hlavný redaktor, majiteľ a vydavateľ:

JOZEF TESLÍK.

Rady a pokyny sdeľujeme len v tomto časopise a nie dopisami.

Skalickým vinohradníkom.

Dňa 22. júna v nedeľu odpoľudňa o 1/2. hod. urobíme spoločný výlet do strážnickej zemskej vinohradníckej školy; každý vinohradník je srdečne vítaný.

Nepoľakajte sa vinohradníci, keď tieto riadky čítate, vysvetlíme ich v nasledujúcich riadkoch, len pozornosť vašu chceme upútať, by ste si článok tento prečítali.

V posledných časoch vidíme stály postup nielen v priemysle, ale aj v roľníctve, čo žiaden tajif nemože. Zem sa nepremeni, výrobky zemedelské sú stejné jako pred sto rokami, lenže spôsob hospodárenia je iný. Keď by som bol pred 20 rokmi skalickému roľníkovi spomenul umelé hnojivo, bol by sa mi vysmial a dnes dováža ho roľníctvo na vagónoch. Siali sme s rukou, mlátili cepom celú zimu, orali dreveným pluhom, žali so srpom a dnes už ani ten malý roľníček sa bez strojov neobíde.

Dnes platíme päťkrát toľko dane, jako sme pred 40 rokmi platili, keď by sme neboli pokračovali s duchom času a náš spôsob hospodárenia nepremenili, tak by sme neboli vstave ani len pre daň (porciu) potrebné peniaze si zaopatril. Slovom, vyhynuli by sme. Pozrite ešte aj dnes tých hospodárov zo starého zákona, takých trhanov vidíte, ktorí od svitu slnka do západu mozofne pracujú a vzdor tomu majetkove sa nedvíhajú, leda natofko, že si ani kúštok statočného pokrmu nedoprajú. Dnes roľník, keď chce napredovať, musí aj svoje hospodárstvo modernisovať.

Dnes už vidíme v Skalici dosť pekne zariadenie hospodárstva, krásne rolá s pekným obilím, dobre obrozené, v tomto ohľade sme už dosť postúpili, len v jednom ohľade sme zaostali a sme tam, kde sme boli pred sto rokmi a to je vinohradníctvo.

Naša Skalica má krásne vinohrady, ktoré v polkruhu mesto naše obklučujú a keď nám Pán Boh požehná, tak za 5—6 rokov raz, hneď to poznať na skalickom

roľníkovi, má groše a môže kupovať. Lenže my Skaličania dnes práve tak vysádzame vinohrady, jako pred sto rokmi, tak obrábame, oblukujeme a režeme, jako otcovia naši to robili.

Pri terajšej drahote pracovných síl ale povedzte mi, ktorí máte viacej vinohradov, jak dlho to vydržíte? Či ste boli vstave vlni, keď bol tak mokrý rok, vaše vinohrady cisto udržať? Či ste ich vstave okopať?

Už len samo v sebe táto okolnosť prínucuje nás, by sme pri zakladaní nových vinohradov k inému spôsobu pristúpili.

K tomuto cieľu smeruje tento náš výlet 22. júna do strážnickej vinohradov. Čo je to tam v Strážnici?

V Strážnici je založená vinohradnícka škola. Zem Morava, by vinohradníctvo povzniesla, na krajinské útraty založila v Strážnici vinohradnícku školu. Tam má štát aj pre tieto ciele peniaze. Na 15 meriacich vinohradov je vzorne sriadená vinica, dľa moderných zásad vinohradníckych vybudovaná a kultivovaná, kde všetky kopačky pluhom prevádzajú, kde hlavy sú obsipané hroznom a kde dokazujú aj to, že aj v malom 1—2 meriacom vinohradku sa nechá dľa nového spôsobu obrábať.

Túto vinohradnícku školu, tieto nové vinice chceme si obzreť, chceme na vlastné oči vidieť a sa poučiť. Celý výlet není so žiadnymi výlohami spojený. Tam sa nám dostane od správy školy názorné a odborné poučenie, tam uvidíme, jako má dnes vyzerať vinohrad.

Bude to v nedeľu, nič s tým nepomeškáme, najmä mladším hospodárom to odporúčame. Nech sa ich spojí 7—8 a soberú sa na jeden voz a práve skrze odbornú prednášku hromadne pojedeme. Schôdzka bude v Katolíckom Kruhu, odkiaľ sa rovno do Strážnickej vinohradníckej školy pohneme. Účasť budú brať i naši dôst. páni

farári Dr. Okánik a Quotidian a iní vinohradníci.

Správa školy je už o našom príchode upovedomená. V iných krajoch vzdelaných robia roľníci spoločné poučné výlety do ďalekých krajov, by sa poučili, my pod nosom máme krásnu poučnú vec a sme si ju posiaľ neobzreli. Účasť môžu brať nie len vinohradníci, ale tiež aj jejich manželky a tiež aj mládež obojeho pohlavia, pre ktorú tento výlet zaiste poučnejší bude, jako nočné hulákanie.

O tomto výlete zadržíme dňa 15. júna večer o 8. hodine v Kat. Kruhu poradu, kto sa zaujíma o vec, nech príde, by účasť bola čím značnejšia.

Predsedníctvo gazdovského potr. spolku.

Process Lukács-Désy.

Čt. čitateľstvu zaiste je známe, akým spôsobom boly prevádzané volby krajinských vyslancov do snemu a kto vlastne dopomohol Lukácsovi, aby jeho vláda mala v parlamente väčšinu. Celý svet sa škandalizuje nad klamstvami, ktoré odhalil poslanec Désy voči vláde, tak že to došlo až k súdному prelíčeniu a zaiste môžeme očakávať ešte nejednu zaujímavú historku, ktorá posvieti na čistotu, vlastne hnilobu terajšieho vládného šafárenia. Po tieto dni sa práve koná prelíčenie tejto pravoty a bude iste každého zaujímať, keď mu priebeh pravoty bližšie sdeľíme.

Predpoludním o 9. hod. počalo pojednávanie druhého processu Lukács-Désyho pod predsedníctvom prezidenta súdnej stolice dr. Juraja Baloghého a sudcov dr. M. Kallaya a dr. E. Langeru. Žalobníka zastupuje dr. Barnabás Sélley, nástupca hlavného fškusa. Obžalovaný poslanec Zoltán Désy je prítomný so svojimi advokátmi: dr. Viliamom Vázsonym, dr. Mikulášom Zboraym a barónom dr. Emilom Hrvátom. Pomerne malá miestnosť je naplnená samými politikmi, juristami, spisovateľmi a vysokými úradníkmi.

Po odbudnutých formalitách a krátkom rezume a prečítaní žaloby prečíta predseda súdu listu predvolaných svedkov. Ministerpredseda Ladislav Lukács neprišiel a dal sa omluviť fškusom, že je veľmi zamestnaný.

Zásada závodu:
- Malý zisk, -
Veľký obrat!

Módne súkna, módne dámske látky, pánsku-, dámsku- a detskú konfekciu pre každé obdobie, obdržíte vždy najľavnejšie a to najnovšie jedine v I. módnom závode **Antonína Novotného v Hodoníne, Rynková ul. 8.**

Z ostatných svedkov tiež veľmi mnohí neprisli. Niektorí formálne ušli z Pešti ako bývalý direktor Magyar banky Pavel Elek. Toto skrývanie sa svedkov je priznačné a nesľubuje pre Lukácsa dobrý koniec procesu. V celku je povolane asi 40 svedkov, medzi nimi sú hlavní svedkovia gróf Imrich Károlyi, posl. Pavel Šándor, člen magnátskej tabuly Adolf Ullmann, bankovní direktor Imrich Vajda, štátny sekretár Alexander Jeszenszky, ministeriálny úradník Joz. Paduch a Adolf Kazar atď.

Predseda vyzval obrancu dr. Vázsonyiho, aby predostrel návrhy, ako si žiada prevedenie dôkazov pravdy toho, čo tvrdil obžalovaný posl. Désy dňa 18. septembra minulého roku na študentskom shromaždení v Saskóri (v Budapešti). Vtedy totiž pomenoval Désy ministrapredseda Ladislava Lukácsa najväčším panamistom sveta, ktorý okráda štát a za defraudované, ukradené peniaze robil posledné snemové voľby.

Vázsonyi počal svoju reč tým, že nebude sa zaoberať tým, či je Lukács najväčším panamistom, čo je panama, čo nie a nakoľko je prístupný dôkaz pravdy, lebo všetko to už tabula riešila. On žiada iba neohraničené dokazovanie faktov Désym tvrdených.

Záležitosť 4,800.000 korún.

Žiada vypočít svedkov, ktorí vedia o tom, že Ladislav Lukács obdržal od bývalého direktora Magyarbanky Pavla Eleka postupne 4,800.000 K, ktoré Lukács neodovzdal do štátnej kasy, ale dal vyplatit pokladníkovi munkapártu.

Ladislav Lukács mal príležitosť ako dlhoročný finančný minister obcovať so všetkými obchodníkmi, bankami a židovskými agentami. Keď malo prísť ku novým voľbám roku 1910 poverený bol ministrompredsedom Khuenom-Hédervárom on, aby zadovážil groše na voľby. Dal sa do potyku s mnohými bankami, ktorým nezáležalo na tom, či špinavým, či nespínavým spôsobom urobia obchod.

Ministerpredseda Ladislav Lukács robil smluvu, on vyjednával a obcovoval s Pavlom Elekom a ostatnými bankármi, on jediný vlastne získal tie peniaze pre voľby. Preto možno jeho urobiť zodpovedným za všetky švindly a panamistické výčiny ministerstva Khuenovho.

Stalo sa i to, že ohromné obnosy, ktoré boli nariadením direktora Pavla Eleka osobám Lukáčovým vyplatené, vzbudily podozrenie v úradníctve Magyarbanky a dochvíľa povrávalo sa včelíco o „defraudáciach“ a tajných obchodoch Elekových nielen v Magyarbanke, ale aj v iných peňažných ústavoch. Členovia správy bankovej ho vzali za slovo. Ale Elek nechcel zradit, kam peniaze dáva. Navrhnuť, aby sa zvolil trojčlenový výbor, ktorému by pri sľube úplnej diskretnosti sdělil, kam peniaze dal. Takýto výbor bol skutočne zvolený a síce z nasledovných osôb: grófa Imricha Károlyiho, podpredsedu Magyar banky, Pavla Sándora, kraj. poslanca a Adolfa Ullmanna, hlavného direktora Úvernej banky v Budapešti. Týmto sdělil Pavel Elek, aký gšeft urobil s ministrom Ladislavom Lukáčsom. Oni videli aj potvrdenky, podpísané ministeriálnym úradníkom Adolfom Kazárom a Jozefom Paduchom. Títo dvaja úradníci prenášali peniaze z Magyar banky do ministerstva. Vázsonyi žiada vypočít aj grófa Júliusa Andrásyho, ktorého boli z Magyar banky pôvodne oslovili, aby prevzal tiež členstvo v horeoznačenom výbore, ktorý mal rehabi-

litovať Pavla Eleka. Ale Andrassy odmietnul. Andrassy zná celú vec od sameho Eleka. Bývalého ministerstva výučby ale žiada obrana vypočít preto, lebo môže dosvedčiť, že vie vývod dat o jednej potvrdenke podpísanej Paduchom na obnos 500.000 K. Podobne bol zasvätený do veci aj predseda Magyar banky barón Peter Herzog, ktorý ale ušiel z Pešti do Viedne a odtiaľ nevedno kam.

Vázsonyi žiada potom prečítať všetky dokumentá, vzťahujúce sa na soľnú smluvu, z ktorých vysvitá, jak hrozne bol štát oskodený nepoctivou smluvou.

Vázsonyi sľubuje potom dokázať, že Ladislav Lukács oskodil v záležitosti refakcii smluvou so dňa 16. mája 1910. štátne železnice o celých 925.000 K, ktorý obnos zmiznul v pokladnici vládnej strany.

Predpoludním došiel rad na vyluch Imricha Vajdu, námestného gener. správcu „Magyar banky“, ktorý sa s generálnym správcom Elekom povadil, lebo Elek nechcel mu zúčtovať o istých záhadných 895.000 korunách. Vajda svedčil, že Elek mu povedal, že banka bude nútená zaplatit do kasy vládnej strany na žiadosť Lukáčovu 3 milióny korún za predĺženie soľnej smluvy, za refakčnú smluvu 1 milión a za zahranično-obchodnú smluvu 500.000 korún, lebo ináč vlada smluvy neobnoví. Tých 4,500.000 bolo aj — jako vie — vyplatené. Gr. Imrich Károlyi svedčil, že to isté počul od sameho Eleka, ktorý dodal, že ku tomuto výdavku donútil banku Lukács.

Dnes svedčil proti Lukáčovi bývalý minister výučby gróf Ján Zichy, ktorého svedectvo na súdcov a poslucháčov účinkovalo, ako studená sprcha. Tento process pre Lukácsa dľa všetkého špatne vypadne a akiste mu zlomí väz.

Slovenská výstava vo Viedni.

Naše slovenské výšivkárske „Družstvá“ usporiadala pričinením niekoľkých našich národných horlivcov vo Viedni výstavku. Výstavka vypadla neočakávane dobre, tak že všetky viedeňské časopisy sa o nej zmieňujú. Náš „Slov. Denník“ v čísle z 24. mája prináša o nej nasledujúce:

V sobotu, 24. mája večer bol vo Viedni druhý literárny a divadelný večer vo veľkej dvorane I. českého Národného domu (XV., Turnergasse 9.), kde sa síšlo veľké a popredné obecnstvo. Na večierku predniesol Svetozár Hurban Vajanský svoju úchvatnú báseň „Herodes“, tragediu dvoch slovenských detí, Janka a Aničky, odvlečených na Maďary. Báseň urobila mocný dojem na poslucháčstvo, ktoré pripravilo básnikovi nášmu veľké a srdečné ovácie. Za tým českí ochotníci zahráli „Plagiat“, drámu zo života umelcov od Jána Janču. Kus sa veľmi páčil a autor i herci dostali mnoho a búrlivého potlesku.

Na večierku bolo mnoho viedeňských Slovákov v čele s riaditeľom slovenskej výstavy. Zo Slovenska s Vajanským prišla z Nového Mesta n. V. aj jeho dcéra Viera so svojim manželom, advokátom dr. Rudolfom Markovičom i s dcérkou. František Veselovský, advokát a býv. slovenský poslanec z Trnavy. Dr. Jozef Dérer, advokát z Malaciek. Z Presporku prisli: advokáti dr. Ivan Dérer, dr. Samo Slabeycius s manželkou, dr. August Ráth a iní.

V nedeľu bol slovenský deň: zaklúčenie slovenskej výstavy jarnou slávnosťou. Predpoludním bola ohlásená v Národnom dome českou prednáška posl. dr. Pavla Blahu o pomeroch na Slovensku, ale prednášateľ nešťastnou náhodou neprisiel. Miesto neho ujali sa slova a prednášali veľkému, zväčša českému obecnstvu J. K. Po-

jezdny a Kornel Stodola. Prvý zmienil sa o južných krojoch Slovenska, o keramickej dielni v Modre, o slovenskom školstve, hovoril o postavení Slovákov pred svetom. Kornel Stodola rozpravil sa všeobecne o pomeroch na Slovensku. Veľmi zaujímavé boli jeho dáta o hospodárskom vzraste Slovákov, o peňažných ústavoch, aj o tom, jaké prekážky kladú maďarské úrady všetkým podnikom slovenským. Dotknul sa aj vystahovateľstva, školskej otázky, novinárstva. Nakreslil dôkladný obraz terajšieho Slovenska. Obe prednášky počúvalo obecnstvo s veľkou pozornosťou.

Popoludní bola v Národnom dome slovenská jarná slávnosť, na ktorú dostavil sa už aj dr. Pavel Blaho, ktorého vitale shromáždene obecnstvo, zväčša viedeňski Slováci, s veľkým nadšením. Blaho prednášal o živote amerických Slovákov, o ich organizáciách národných a prizvukoval, že i nám doma sa treba silno organizovať a pracovať húževnate. Oznamil, že miestodržiteľstvo práve teraz povolilo vo Viedni „Slovenskú záložnu“, o ktorej sa už 20 rokov hovorilo, tým sa splnila dávna túžba viedeňských Slovákov; vo Viedni žije dľa jeho rátania 80.000 Slovákov, lebo už pred 20 rokmi načítal tam len z malackého okolia 25.000 a z Nitry 10.000 Viedeň je stredom rakúskeho Slovanstva a medzi nim nesmie chybovať hlas silnej jednoty slovenskej, ktorý bude vypočutý len vtedy, keď sa bude opierať o silné organizácie a o tak mocných priateľov, jakého našli Slováci práve v prítomnom gr. Karolovi Seilernovi. Blaho priamo apostrofoval sfachetného grófa, aby vo svojej láske k Slovákom nechaboval a zostal im verným, veď ho už viedeňski Slováci i tak nazvali „slovenským grófom“.

Po búrlivom potlesku ujal sa slova sám gróf Seilern a vzpomenuť stručne iné shromáždzenia slovenské v Nár. dome, kde prvý raz počul o utrpení uhorských Slovákov, že až plakal. A rozochveným hlasom sľuboval, že sa bude vždy rád cítiť slovenským grófom.

Tieto slová rozpútaly v slovenskom ľude neopísateľný jasot. Hudba zahrála „Nad Tatrou sa blýska...“ — shromáždienie spievalo a okolo grófa Seilerna sa tlačili jednoduchí ľudia, chlapi a ženy, aby mu ďakovali a stikli mu ruku. Bol to veľmi dojímavý výjav, ktorý mocne pohnul i samým grófom.

Kornel Stodola resumujúc reči, znova ďakoval gr. Seilernovi za jeho obetavú oddanosť, s jakou sa zaujal o zdar slovenskej výstavy. Bol to odvážny podnik a že sa tak krásne podaril, že vzbudil pozornosť aj medzi vysokou šľachtou, ba i u panujúceho dvoru, má o to zásluhu jedine gr. Seilern. Maďari sa preto hnevajú na Slovákov. „Budapesti Hirlap“ a „Pesti Hirlap“ obrátil sa proti nám obsírnymi články, v ktorých síce farizejsky uznávaly cenu Slovákov, ich schopnosti ale vyhlásili ich, aj ich vodcov predsa za panslavov a vlastizradcov, keď sa opovážili s výstavkou slovenských výšiviek do Viedne a nie — do Budapešti, kam vraj patrí. Tak keď sa Slováci pred svetom ohlásia, že sú to ich práce, ktoré maďarský spolok „Izabella“ vydáva za maďarské, to je u Maďarov vlastizrada! — Avšak nič im nepomôže také mútenie vočy. Svet sa už dozvedá kto sú Slováci a i haluz slovenská vo Viedni vyrastie istotne vo veľký strom.

Predseda spolku „Národ“, spirituál Rupp Rehák zmienil sa o veľkých zásluhách Kornela Stodolu a jeho panej Oľgy rod. Polóny, ktorí neznali námah, ani obeti, keď išlo o zjar slovenskej veci. Ďakoval im menom viedeňských Slovákov. Oficiálna časť slávnosti skončila sa ováciami pre gr. Seilerna, Stodolovcov, predsed „Národa“ Reháka atď.

A potom sa už hovorilo, účtovalo, vzpomalo. Slováci sa radovali so svojimi vodcami

v radosti si pri slovenskej hudbe zatancili i za-
spievali. Všetky miestnosti Nár. domu i zahrady
boly plné krásneho slovenského spevu a hovoru.
Večer došiel aj Vajanský so svojou spoločnosťou
a dlho zostal medzi viedenskými Slovákmi.

Bolo to všetko pekné a povznášajúce a
zaiste prinesie to mnoho dobrého pre slovenskú
menšinu vo Viedni.

DOPISY.

Z Holiča. Už máme nového post-
šéfa. Ctený pane redaktor! Musím vám veľkú
novinu sdeliť. Miesto nášho bývalého a obľúbe-
ného pána postšéfa Maceja Klempu sme už do-
stali nového postšéfa. Radosť je v celom Holiči
neobyčajná, že tak síkavného, odborne vzdelaného
človeka nám vymenovali a nemuseli ho ďaleko-
siroko hľadať, tu býva medzi nami dlhé roky a
že má tak výtečné postárske vlohy, ani sme ne-
mali tušenia.

Viete, kto je ten náš nový pán postšéf, ja-
to sa menuje? Veru neuhádnete. Je to mladý pán
Maxl Geiduschek, alebo jako ho u nás volajú:
„der schöne Maxl“.

Pán Maxl Gajdusek cestoval pred tým v
mydle, v soli, v umelých hnojivách a iných potreb-
ných a nepotrebných článkoch. A dnes je už
postšéfom v Holiči, čo svojmu novému vynálezu
môže poďakovať. Pán Maxl je múdra hlava. Po-
neváč musel zasielať často telegramy v obchod-
ných záležitostiach, chodil často na poštu a teraz
bral aj hodiny v telegrafovaní od našej slečny
telegrafistky. Telegrafovanie sa mu natoľko zapá-
čilo, že sa úplne v ňom zdokonaľil a prestihol
este aj svetochýrneho Marconiho, ktorý vynášiel
bezdrôtový telegraf.

Lenže Marconi vie telegrafovať bez drôtu
len v ľufte, v povetrí a pán Maxl aj na zemi a
pod zemou.

Minulý týždeň večer si sriadil bezdrôtovú
telegrafickú stanicu, na pánskej nive v čateline
za našim bytunkom, kde ho prichytili, keď tele-
grafoval.

Pravda, v Holiči je nesmierna radosť, že
práve náš krajan vynášiel nový telegraf bezdrôtový
a chýr sa rozniesol po celom mestečku. Druhý
Marconi, stroje Morseho sú zbytočné, teraz už
bez drôtov budeme na zemi a pod zemou tele-
grafovať, tak hovorí celý Holič.

Poneváč ale miesto pána postšéfa je posiaľ
prázdne, slavná poštová direkcia vymenovala
pána Maxla Gajdúška, ohľadom na jeho nový
vynález za postšéfa v Holiči. Nový pán postšéf
zaujal stanicu a aby nám poštovým zamestnan-
com dal dobrý príklad, hneď si dal aj meno ma-
darizovať, tak že sa už teraz nepodpisuje Maxl
Geiduschek ale Gajdóseg Mikša. S úctou

Martin Poszkocs,
kr. uh. listonoš.

Z Holiča. Ohne v Holiči. Dňa 21. t. m.
boli sme vyrušení poplachom „hori“. V pravé po-
ludnie chytil sa na starom rýnku všeobecne známy
dom pani Matildy Slobodovej. Toto dlhoročné
strašidlo aj v skutočnosti vyzeralo smutne nielen
pre strach susedov, ale i na hanbu celej ulice.
No, konečne nadišiel i tu koniec. Vďaka Bohu,
že nešťastie sa stalo v poludnie, keď bol každý
pri dome — a čo je hlavné, — že bolo ticho.
Keby bol býval vietor, tak sme boli všetci ztra-
tení, lebo by sa iste bol chytil i Wechslerov
sklad, ktorý je druhým postrachom pre všetkých
susedov, lebo žiadna obec by nedovolila ukladať
tak nebezpečný tovar uprostred mesta, a preto
žijeme stále v rozčulení, že sa môže niečo po-
dobného prihodiť.

No musíme sa priznať, že i naši hasiči sa
pricinili. Behom desať minút bol už aj striekač
pri ohni; niečo podobného sa nestalo, čo snád

hasičský spolok jestvuje a to len preto, že oheň
vypukol, keď bol každý prichystaný. Za to ale
tým viacej sa vyznamenali v noci. V ten samý
deň v noci o 11. hod. sa chytila stodola až na
druhom konci Holiča. Ale hasičov nedaj Bože
dostať k ohňu. Ti, ktorí neboli vo dne pri ohni,
pokojne spali a tí, ktorí boli u ohňa, tí už boli
trochu premožení, daktorý nemohol ani jazykom
prepletať a následkom toho hasenie už nemohlo
ísť tak rýchle, ako keď je človek pri sile. Ostatne,
škody alebo zármutku oheň nenarobil, lebo barák
bol už starý a otrhaný a čo je hlavné — bol
dobře poistený, — nuž nad tým žiaden plakať
nebude. A tá buda vonku? No, na tej tiež mnoho
nezáleží, len sa máme čo obávať, aby sa niečo
horšieho neprihodilo, keď nebudeme prichystaní.
Na hasičov, na tých sa spoliehať nemôžeme, lebo
tých je ťažko k ohňu dostať a keď aj prídu, vtedy
je vždy viacej tých, ktorí rozkazujú, ako tých,
ktorí niečo robia a toto je práve tá najväčšia
chyba. Holičan.

Z Holiča. (Verejnosti!) Inakšie jedon a
inakšie druhí! Inakšie totiž jedajú majitelia do-
mov vôbec a inakšie jedná spolujitelia domu,
pán Jozef Malovaný. A poneváč tento pán mal
este do nedávna za oblokom cedulu: Jedno bý-
vanie sa prenajme! bude tedy dobre, keď verej-
nosti sdelíme, ako sa dobre byva u tohoto pána.
Tento pán pre svoju dobrú povahu nesnesie sa
dlho s nikým a teda ani nie s najomníkom. Má
svoju fixnú ideu, že je „najmúdrejší“, a preto
chce prevádzať kúsky, ktoré si žiadon ľúbiť ne-
nechá. Onehdá sa stalo, že si 10 mesačné dečko
knihlačiara ťido na oblok, tento pán sa tak roz-
čúľil, že okamžite poslal do bytu tohože svoju ženu,
zakázať toto tľenie. Bol ovšem prinútený zadržat
povinnú medzu slušnosti a podruhé raz sa aj to môže
stať, že ho slávne kráľ. úrady poučia o tom, že
prenajme-li bývanie, nemá v ňom ďalej čo robiť
a tiež nie čo rozkazovať. Iba, že sa môže len na
vyzvanie presvedčiť, je-li spätne niečo a potrebnú
nápravu urobiť. — To bol teda jedon kúsok jeho
„panovania“ a o tých ostatných pojednáme zase
druhý raz. Stretol sa síce s nezdarom práve tak,
ako sa stretnú i tie budúce. Najväčšia legrácia
z toho ovšem je v tlačiarňi, kde ľudia stále pre-
mýšľajú, pochádza-li také jednanie z múdrosti,
alebo z hlúposti? A až jeden raz zostane dom
prázdny a nebude tam najomníka, tak môže pán
spolujitelia v miestnostiach prázdnych sám sebe
hovoríť: Mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa.
Moja vina, moja vina, moja najväčšia vina.)

KUKATKO

Krestanská láska k bližnému.

Krajčír a Ševc.

Má to Pán Boh v svete všeliakú čelhadku:
Jedna, ktorá mu plodí iba ostudu, znehodnocuje
jeho vieru, slúži mamonu, pohoršuje svojim cho-
vaním nielen jeho samého, ale i ľudí. Druhá je
zase skromná shovievavá, milosrdná ako sama-
ritán, robíaca všetko dobré nielen jemu, ale ce-
lému človečenstvu a v tejto sa Bohu zaľúbilo.
Takýchto ľudí máme po svete dosť a nie je to
teda nič nového, podobného niečo pripomínať,
vzdor tomu vyskytnú sa ale i mimoriadne po-
vahy s mimoriadnymi skutkami milosrdenstva,
ktoré zasluhujú toho, aby ich nás Kukátkar v
„Pokroku“ zvečnil. Ošsem nás Kukátkar huncút
vždy nadstaví svoj aparát práve tam, kde je to
ľuďom najneprijemnejšie, ale musíme mu to od-
pustiť, lebo veď to nerobí k vôli pohoršeniu, ale
pre dobro ľudu, pre radosť nášho čitateľstva a
z lásky k „Pokroku“.

Nuž teda k veci. Minulý utorok obdržali
sme od Kukátkara výňatok z jeho aparátu pre
nás časopis, ako jeden chudobný, poctiveho re-

mesla švec v potu tvári drhlači na svoje dietky.
— ktorých má švajčiarsku kopu, — ženu a uňa
a vzdor tomu, že z každého kúta sa jeho potu
práci posmieva sedem hladných bied, nič si z toho
nerobí, prikrajuje, sije, tľeie kladivom do topá-
nok ako najatý, spievajúc si pri tom:

Keď sa dieťa na svet zrodí,
ktoré tým ševčíkom zostať má,
tu je hneď v tom dome,
do smrti najväčšia ostuda.

Keď dospieva, utre spotené čelo rukávom,
zarmúti sa a rozmýšľa, aký osud, aká bieda čaká
na neho zajtra. Pri tom všetkom však nerepce
proti Bohu, ale naopak, volá vo všetkom s Jo-
bom: „Pán Boh dal, Pán Boh vzal, meno jeho
budíž pochválené“. A taktiež i milosrdenstvo u
neho nemá hraníc. Pri svojej krvopotnej lopote
a k jeho dosť trapnému životu osud obdaril ho
ku všetkému i tým, že matka jeho ženy one-
mocnela a nemala kde hlavu skloniť, aby svoje
posledné dni nemusela o hlade a smáde ztráviť.
V našom milom ševcovi zabúchalo srdce útrp-
nosti, slutoval sa nad matkou, prijal k sebe: na-
pojil, nakrmil, v poriadku až do smrti doopatro-
val a nepýtal sa, jestli bude za to kde a ako
odmenený, ale žil a žije v tom presvedčení, že
žije pokorne, robí dobre a v takýchto činoch sa
zaiste Bohu zaľúbilo. Toto je obraz nášho ševca.
Ojak jeho je však jeho sused krajčír, ktorého
Kukátkar zase takto zobrazil:

Krajčír sused je síce chudobný duchom vo
svojom remeste, za to však žije v povedomí ako
nadčlovek nad inými remeselníkmi. Nafúkaný chodí
ako mokrohajský holub, akiste preto, že je maji-
teľom ešte nafúkanejšej jedovato-jazyčnej man-
želky a niekoľko fífeniek-frajličiek, ktoré keď roz-
právajú o svojom susedovi, nikdy nezabudnú
prdať slovíčko: „s odpustením, tuto náš sused
je len švec!“ Doma je zariadené všetko „nobl“
a „fajn“, no že niekedy lietajú vyzuváky a hrnce,
o tom nemá zásluhu ani krajčír, ani jeho ja-
zyčná polovica, ani horenosné frajličky, ale stáva
sa to preto, že má všetko zariadené dľa najnov-
šej módy z elektrikou a tak sa niekedy stáva, že
keď majú všetci horúcu krv, tak im táto elektrika
hádzaním hrncov, varečiek, vyzuvákov atď. po-
skytuje studený kúpeľ ako utišujúci prostriedok.
Pri svojej nádhre ovšem nezabúdajú ani na
Boha, lebo v nedeľu páni krajčirových navešajú
všeliakých tretiek na seba — a idú sa slávnostne
ukázať ľuďom a pánu farárovi do kostola, — ale bez
nafúkaného pána otca, ktorý sa bojí, aby sa kostol
nesrútil — kde pri každom oltári tahajú Pána Boha za
nohy ako pútníci v Lurde za záračný zvonec, ale
pritom zabúdajú na 4. prikázanie Božie, ktoré znie:
„Cti otca svojho i matku svoju“, lebo nielen že
svoju matku obrali o všetko, čo mala, ale keď
zbadali, že už nič nemá, čo by ich krestanské srdcia
radosťou naplnilo, tak ju k väčšej cti a sláve
Božej vyniesli na čistý vzduch; vyhodili ju ako
vymačkaný citron predo dvere. Teda najlepšie
sa rodina krajčirová osvedčila v prikázani štvrtom,
ale z našej strany by sme jej vrele odporúčali,
aj jej synu, Bohu spievajúcemu, aby si zvlášť
vštepila do pamäti prikázanie 7. a 8. a nechala
ľudí a spolkové uhlie na pokoji. Ako vzor k ďal-
šiemu životu mohol by im ovšem najlepšie prí-
kladným životom slúžiť ich sused švec. Kukátkar.

CHÝRNÍK.

— Naším gratulantom. Z celej rakúsko-uhor-
skej monarchie prichádzajú pozdravujúce tele-
gramy na náš „Pokrok“, v ktorých mu blahože-
lajú, ku jeho sbehlosti vo svetovej politike a ori-
ginálnym správam. Náš Pokrok bol totiž prvý,
ktorý už vo svojom minulom čísle zo 4. mája
predpovedal anexiu ostrova Ada-Kaleh. Článok
nás vzbudil pozornosť i v ministerstve vonkaj-
ších záležitostí, len že ostrov Ade-Kaleh nepripo-

jili ku nitrianskej stolici, lež ku krassovskej, k najväčšiemu žiaľu našich nitrianskych pánov, ktorým sa turecké mravy veľmi zamlúvajú.

— **Krásny úspech skalického družstva pre domáci priemysel.** Naše skalické výšivkárské družstvo minulé mesiac spojené s „Lipou“ a modranskou dielňou keramiky usporiadalo výstavu vo Viedni v Hotel-Posta. Výstava tešila sa ohromnej návšteve celej vysokej aristokracie viedenskej, ktorá opravdivým obdivom pozerala ručné práce našich jednoduchých žien. Všetky viedenské nemecké časopisy priniesli články o výstave, Neue Freie Presse, Reichspost, Zeit atď. sa zaoberaly s našou výstavou a prispeli ku tomu, že od najvyšších kruhov počnúc až do širokého obecnstva všetky vrstvy nielen svojou návštevou, ale aj objednávkou družstvo naše poctily. Len peštianskym žurnalistom to bolo nemilé a hromžili, zaiste za to, že ľud náš príjde ku peniazom a zárobkom.

— **Zomrel.** V Skalici zomrel mestský poľný Géza Ruttkay. Bol dlhší čas nemocný a choromyselný, ktorá choroba aj zapríčinila jeho predčasnú smrť a ku samovražde ho privedla. Stanica mestského poľného predbežne nebude zaplnená.

— **Vo Vrādišti mladý roľník Ján Bartošik,** keď jeho mladá manželka na suchú nemoc zomiera, od žiaľu samovraždu spáchal. Pochovaný boli naraz pri veľkej účasti obecnstva.

— **Do pozornosti obecnstva.** Náš park, ktorý tak okrasuje náš kostol a kapinku sv. Anny, odporúčame pod opateru obecnstva. V poslednom čase diety tam preliezajú a ničia kvetiny a stromy. Naša polícia by mala teže veci väčšiu pozornosť venovať a príkladne nezbedníkov potrestať.

— **Regulovanie Moravy** jako očujeme, vláda naša odložila až do budúceho stoločia. S prácami regulačnými sa započne a to síce celkom iste leta Pána 2001 a síce 1. júna. Peniaze, ktoré boli určené pre regulovanie, sa stovili pri tohoročnej mobilizácii, ktorá stála krajinu asi 800 millionov korún a za to sme dostali krásny ostrov Ada Kaleh, ktorý je asi trikrát tak veľký, jako skalický rynek, tak že každá kvadrátka sáha stojí asi pol milliona korún. Či to neni krásny výsledok?

— **10 korún odmeny** uložil v našej redakcii jeden hospodár na vypátranie tých zlosynov, ktorí pred processiu Božieho Tela zo soboty na nedeľu nemravnými nápismi a kresbami pošpinili domy v Dubovej a hospodárskej ulici. Je to veľmi smutné, že takýmto surovým spôsobom pohoršujú jednotliví lagani obecnstvo a zaslúžili by konečne príkladný trest, aby im v budúcnosti od podobných rozpustilostí prešla chuť.

Ježiš a Magdalena.

Veľmi pútavý, všeobecne zaujímavý náboženský príbeh z biblie predstaví v nedeľu mimo iného bohatého programu skalický elektro-bioskop, na čo obecnstvo predom upozorňujeme.

Do láskavej pozornosti. Naše skalické a okolité obecnstvo svoje konštrukčné potreby kupuje z väčšej čiastky v Hodoníne a aby neplatilo za kaďejaký pochybný tovar drahý groš, odporúčame mu firmu Antonína Novotného, ktorá dobrým tovarom a pri solidných cenách každého obsluži.

Zasláno.

Ctenému obecnstvu mesta Holiča!

Akési individuum, snád z nedostatku inej práce, chodí po Holiči a proti knihtačiarňi Boh. Rapka a v nej zamestnaným ľuďom sprosto stve, nadáva a roznáša úplne vyhané zprávy. — Toto individuum prostredníctvom slušných ľudí necháva do novin, jak na Morave, tak i v Uhorsku posielat anonymné (nepodpísané) denuncovanie na závod, chtiac s tým docielit zničenie závodu, ktorý inakšie každému dobre vyhovuje. Ponevadž takéto jednanie je sproste a vyhané denuncovanie, toto individuum je osoba bezcharakterná, vystrihame pred nim všetkých slušných ľudí a prosíme, aby takéto zprávy priamo do knihtačiarne boli posielané, aby sme mohli toto individuum poučiť, čo robit môže a čo robit nesmie, prípadne nechať ho na pozorovacej stanici prezreť, či mu neskoďi žiar tohoročného slnka.

Majiteľ a osobnictvo knihtačiarne v Holiči.

Odporúčame našim gazdinkám KOLÍNSKU CIKORKU

AD. HECHT SYN HOLICS

Stavební nosiče, staré šíny, všetky druhy železa a železného tovaru, ďalej: špeciálne kopy so značkou „britva“ so zaručením. Striekačky pre vinohrady, spaťátové povriela atď. Mimo toho mám vždy na sklade — la portland cement, vápno, tehly, škrídlicu, dreňazové trubky, cement. trubky, tiež máme na sklade poštoreské flaštrovky — a vôbec stavebný materiál každého druhu za solidné ceny. :-:

Spolahlivé semená:

▼	▼	Datelina červená 2 seč. bez povázky 100 kg. K 240.—, 10 kg. K 25.—.	▼	▼
▼	▼	Repa „Mamutka“ červená obrov. 100 kg. K 120.—, 10 kg. K 14.—.	▼	▼
▲	▲	Eckendorfska žltá obrov. 100 kg. K 144.—, 10 kg. K 15.—.	▲	▲
▼	▼	Miešanky travné pre trvale lúky 100 kg. K 110.—, 10 kg. K 12.—.	▼	▼

V zaručenej jakosti odporúča **V. Dresler, Příbor (Morava)** odbor. semenársky závod.

Nekupujte nič iného proti

kašľu

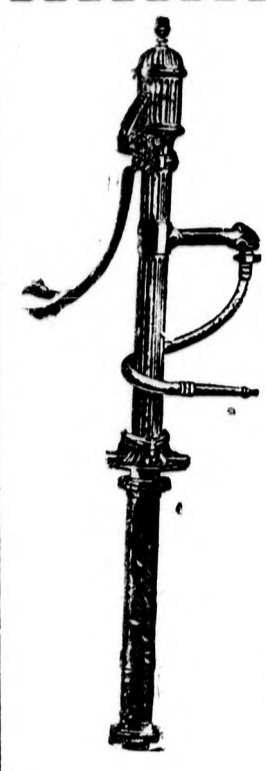
zachrípaniu, kataritu, zasľemovaniu, krčom a čiernemu kašľu, jako dobre el'utňajúce

KAISEROVÉ PRSNÉ ČARMEBBY

so značkou „s tromi jehlami“.

5900 vysvetlení po ruke od lekárov a privátných osôb, zaručujúce istý účinok.

Balík 20 a 40 hal. Krabica 50 hal. Dostať v každej lekárni.

Pumpy

najlepšie všetkých sústav a výkonov, pevné a trvanlivé. Pre pohon ručný, transmisijný, parný, vodné striekačky, tiež záhradné a na hnojnicu dodáva so zárukou.

Vodovody

pre mestá, obce, verejné ústavy, villy, statky, prie mysel, závody, kúpele, záhrady, domy súkromné atď. zariaďuje čo najlepšie

Jan Vitez, továrna vodovodov a čerpadiel v Prerove (Morava.)

Ceny mierne. Cenniky zdarma.

NAŠIM GAZDINKÁM

odporúčame » výbornú « **PROSTEJOVSKÚ SLADOVÚ KÁVU.**

Obdržite v Potrav. spolku.

JÁN NOVOMESTSKÝ, zámočník a strojník v Holiči.

Odporúča ctenému obecnstvu svoj hojne zásobený sklad hospodárskych strojov, ďalej byciglov, sijacích strojov atď.

Ceny mierne, obsluha solidna.

